

חק לישראל – פרשת בחוקותי יום ב'

תורה – ויקרא פרק כו'

(ט) וּפְנִיתִי אֵלֵיכֶם וְהִפְרִיתִי אֶתְכֶם וְהִרְבִּיתִי אֶתְכֶם וְהִקִּימְתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּכֶם: (ט) וּפְנִיתִי אֵלֵיכֶם וְהִפְרִיתִי אֶתְכֶם וְהִרְבִּיתִי אֶתְכֶם וְהִקִּימְתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּכֶם: (ט) וְאֶתְפְּנִי בְּמִימְרֵי לְאוֹטְבָא לְכוּן וְאֶפְשֵׁי יִתְכוּן וְאֶסְגִּי יִתְכוּן וְאֶקַּם יַת קְנָמִי עִמְכוּן: (י) וְאֶכְלֶתֶם יִשָּׁן נוֹשָׁן וְיִשָּׁן מִפְּנֵי חֲדָשׁ תּוֹעִיאוֹ: (י) וְאֶכְלֶתֶם יִשָּׁן נוֹשָׁן וְיִשָּׁן מִפְּנֵי חֲדָשׁ תּוֹעִיאוֹ: (י) וְתִכְלֹן עֲתִיקָא וְעֲתִיקָא מִן קֳדָם חֲדָתָא תְּפִנּוּן: (יא) וְנָתַתִּי מִשְׁכְּנֵי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא תִגְעַל נַפְשֵׁי אֶתְכֶם: (יא) וְנָתַתִּי מִשְׁכְּנֵי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא תִגְעַל נַפְשֵׁי אֶתְכֶם: (יא) וְאֶתֶן מִשְׁכְּנֵי בִּינִיכוּן וְלֹא יִדְחַק מִימְרֵי יִתְכוּן: (יב) וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהִיִּיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי לְעָם: (יב) וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהִיִּיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי לְעָם: (יב) וְאֶשְׂרֵי שְׂכִינָתִי בִּינִיכוּן וְאַהֲוִי לְכוּן לְאַלְהָ וְאֶתֶן תִּהְיוּן קֳדָמִי לְעָם:

רש"י

(ט) וּפְנִיתִי אֵלֵיכֶם – אַפְנֵה מִכֵּל עִסְקֵי לְשִׁלְסֵל שְׂכָרְכֶם מִלֵּה"ד לְמִנְךָ שְׂכָר פּוֹעֲלִים וְכו' כְּלֹאִתָּא בְּת"כ: וְהִפְרִיתִי אֶתְכֶם – (ת"כ) בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה: וְהִרְבִּיתִי אֶתְכֶם – (ת"כ) בְּקוּמָה וְזוֹפָה: וְהִקִּימְתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּכֶם – (ת"כ) בְּרִית חֲדָשָׁה לֹא כְּבְרִית הַרְאֻשׁוֹנָה שֶׁהִפְרַתְּסָם אוֹתָהּ אֵלֶּךָ בְּרִית חֲדָשָׁה שְׁלֹא תוֹפֵר שְׁנֵאמַר (וּרְמִיָּה לֹא) וְכִרְתִּי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת בֵּית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה לֹא כְּבְרִית וְגו': (י) וְאֶכְלֶתֶם יִשָּׁן נוֹשָׁן – (ת"כ) הַפִּיכּוֹת יֵהוּ מִשְׁתַּמְרִין וְטוֹבִים לְהִתְיַשֵּׁן שִׁיחָא יִשָּׁן הַגּוֹשֵׁן שֶׁל שִׁלְסֵל שְׂנִים יִפֵּה לְאֶחָד מִשָּׁל אֶשְׁתַּקֵּד: וְיִשָּׁן מִפְּנֵי חֲדָשׁ תּוֹעִיאוֹ – שִׁיחָא הַגְּרָנוֹת מִלְּאוֹת חֲדָשׁ וְהַאֲלוֹכְרוֹת מִלְּאוֹת יִשָּׁן וְכִרְיָכִים אֶתְסֵל

לפנות האולרות למקום אחר לתת החדש לחוכן:
(יא) וְנָתַתִּי מִשְׁכְּנֵי – זֶה בְּה"מ: וְלֹא תִגְעַל נַפְשֵׁי – אֵין רוּחִי קָהָה בְּכֶם כֹּל גְּעִילָה לְשׁוֹן פְּלִיטָה דְּבַר הַבְּלוּעַ דְּדָבָר כְּמוֹ (שְׁמוּאֵל א') כִּי שָׁם נִגְעַל מִגֵּן גְּבוּרִים לֹא קִבַּל הַמְּשִׁיחָה שְׁמוּשָׁחִין מִגֵּן שֶׁל עוֹר בְּחֻלְבַּז מְצוּשָׁל כְּדִי לְהַחֲלִיק מֵעֲלוֹי מַכַּת חַז אוֹ חֲנִית שְׁלֹא יִקּוּב הַעוֹר:
(יב) וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם – אֲטוּיִל עִמְכֶם בְּגֵן עֵדֵן כְּאֶחָד מִכֶּם וְלֹא תִהְיוּ מְזוּדְעָזֵים מִמֶּנִּי יִכּוֹל לֹא תִירָאוּ מִמֶּנִּי ת"ל וְהִיִּיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים:

נביא – ירמיה פרק יז ד'–ז'

(ד) וְשִׁמְטָתָהּ וּבָהּ מִנְחַלְתָּהּ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהּ וְהִעֲבַדְתִּיהָ אֶת אִיבִיָּהּ בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ כִּי אֲשֶׁר קָדַחְתֶּם בְּאֶפְרַיִם עַד עוֹלָם תִּזְקָד: (ד) וְאִיתִי סְנָאָה עַל אֲרַעְכוֹן וְתַהֲוִי צְדִיאָה כְּשִׁמְטָתָא וּבְכוּן אַעֲבִיד פּוֹרְעֵנוֹת דִּינִין עַד דְּאֶגְלִי יִתְכוּן מֵאֲחַסְנַתְכוֹן דִּיהִבִּית לְכוּן וְתִשְׁתַּעֲבְדוּן לְבַעֲלֵי דְבְּבִיכוֹן בְּאַרְעָא דְּלֹא יָדַעְתוּן אֲרִי קְדוּם תְּקִיף כְּאֶשְׁתָּא נֶפֶק מִן קְדָמִי בְּרַגְזָא עַד עֲלָמָא יִיחֹל:
(ה) כֹּה אָמַר יְהוָה אֲרוּר הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּאֶדָם וְשָׁם בְּשׂוֹר זָרְעוֹ וּמִן יְהוָה יִסְוֹר לְבָבוֹ: (ה) כְּדָנָן אֲמַר יִי לִיט גְּבִרָא דְּאַתְרַחִיץ בְּאַנְשָׁא וְיִשׁוּי בְּשִׂרָא רַחְעִנְיָה וּמִן מִימְרָא דִּי יַעֲרִי לְבִיָּה:

חק לישראל – פרשת בחוקותי יום ב'

- (ו) וְהָיָה כְּעֶרְעֵר בְּעֶרְכָּה וְלֹא יֵרָאֶה כִּי יָבֹא טוֹב וְשָׁכֵן חֲרָרִים בְּמִדְבַּר אֲרָץ מִלְחָה וְלֹא תֵשֵׁב: (ו) ויהי כעכוביתא במישרא ולא יחזי ארי ייתי טבא וישרי בלא ולד במדברא בארע סדום דלא אתיתבת:
- (ז) בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בִּיהוָה וְהָיָה יְהוָה מִבְּטָחוֹ: (ז) בריך גברא דאתרחיץ במימרא דיי ויהי מימרא דיי רוחצניה:

רש"י

- (ד) ושמטתה – על כרחך תשמט ארצך את אשר לא שצתה צשצותיכס שאמרת לך ושבחה הארץ (ויקרא כה). ובך – אנקס מחמת נחלתך אשר נתתי לך שלא עשית רנוני להשמיטה, ד"ל ובך מנחלתך ובך אנקס מנחלתך שאגלה אותך ממנה. כי אש קדחתם באפי – יקדתם בנחירי:
- (ה) אשר יבטח באדם – בחריטון וקלירי לומר אזרע צשציעית ואוכל. זרועו – כמו עזרו וכן חרגס יונתן רוחלניה. ומן ה' יסור לבו –
- שהצטיחו ולייתי את צרכתי לך (ויקרא כ"ה) כך שמעתי:
- (ו) כערער – כעץ יחידי לשון ערימי (צראשית טו) ויש אומר דגאשטי"ה צלעז ומנחס פי' שם עץ מעלי היער וערער שמו וכן פי' כערער צמדצר עץ אחד מעלי היער. בערצה – לשון מישור. חררים – יובץ כמו חרה מני חורב (איוצ ל). ארץ מליחה – ארץ שהיא מליחה ולא תהא מיושבת:

כתובים – משלי פרק כט' טו'–יח'

- (טו) שֵׁבֶט וְתוֹכַחַת יִתֵּן חֲכָמָה וְנַעַר מִשְׁלַח מִבֵּישׁ אָמוֹ: (טו) שבטא ומכסנותא יהבין חכמתא וטליא דלא מקבל בעא מבהית אמיה:
- (טז) בְּרָבוֹת רְשָׁעִים יִרְבֶּה פֶשַׁע וְצַדִּיקִים בְּמַפְלְתָם יִרְאוּ: (טז) בסוגעא דרשיעי חובא נסגי וצדיקיא יחמוון במפלתהון:
- (יז) יִסֹר בִּנְיָ וַיִּנְיָחֻ וַיִּתֵּן מַעֲרָנִים לְנַפְשׁוֹ: (יז) רדי בברך ויניחך ויתן תפנוקי לנפשך:
- (יח) בָּאֵין חֲזוֹן יִפְרַע עִם וְשִׁמְר תוֹרָה אֲשֶׁרֶהוּ: (יח) בסוגעא דעולאי מתתרע עמא ודנטר אוריתא טובוהי:

רש"י

- (טו) ונער משולח – (ששלחו אביו ללכת צרכי לבו סופו מביט אמו ישמעאל על שהיה רשע גרם לשרה שאמרה לאצרהם גרש את האמה וגומר) (צראשית כא):
- (יח) באין חזון יפרע עם – כשגורמין ישראל שהנבואה מסתלקת מהם ע"י שהם מלעיזי' צנציאים יפראו צם פרלו' ויולאין לתרבות רעה:

משנה – עירובין פרק ט'

- (א) כָּל גִּגוֹת הָעִיר, רְשׁוֹת אַחַת, וּבִלְבָד שְׁלֹא יְהֵא גַג גְּבוּהָ עֲשָׂרָה אוּ נְמוּךְ עֲשָׂרָה, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, כָּל אֶחָד וְאֶחָד רְשׁוֹת בְּפָנֵי עֲצָמוֹ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, אֶחָד גִּגוֹת וְאֶחָד חֲצֵרוֹת וְאֶחָד קִרְפִּיפּוֹת, רְשׁוֹת אַחַת לְכֻלָּם שֶׁשָּׁבְתוּ לְתוֹכָן, וְלֹא לְכֻלָּם שֶׁשָּׁבְתוּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת:

חק לישראל – פרשת בחוקותי יום ב'

יותר מבית סאתים הואיל וכולן אין תשמישן מיוחד ותדיר רשות אחת הן ומטלטלין מזה לזה בלא ערוז ואפילו היו הגגות גבוהות יותר מעשרה או נמוכות יותר מעשרה, לית ליה לר' שמעון ערוזי חלרות אלכא משום כלי הבית: לכלים ששבתו בתוכן – כלים ששבתו באחת מהן מוליאים אותן מזה לזה: אבל לא לכלים ששבתו בחוץ הבית והביאן לחצר על ידי שעירבו בני החצר, אסור להביאן מחצר זו לחצר אחרת אם לא עירבו שתי החלרות יחד. והלכה רבי שמעון:

רע"ב – (א) כל גגות העיר רשות אחת – ואע"פ שדוירים חלוקים למטה לשני בני אדם מכל מקום הגגות שאין תשמישן תדיר אין בהן חלוקת רשות, וכלים ששבתו בגג זה מותר להביאן לזה: ובבבד שלא יהא גג גבוה מחבירו עשרה – לאס חלוק מהן בגובה עשרה אסור לטלטל ממנו לגגון, גזירה משום תל גבוה עשרה ורחב ארבעה ברשות הרבים ללא ליתוי לכתף עליו: כל אחד רשות לעצמו – ואם לא ערבו דוירין של מטה אסור לטלטל מזה לזה: ר' שמעון – מיקל מכולן וקאמר גגות וחלרות וקרפיפות שאינן

(ב) גג גדול סמוך לקטן, הגדול מתר והקטן אסור. חצר גדולה שגפריצה לקטנה, הגדולה מתרת, והקטנה אסורה, מפני שהיא כפתחה של גדולה. חצר שגפריצה לרשות הרבים, המכניס מתוכה לרשות היחיד, או מרשות היחיד לתוכה, חיב, דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים, מתוכה לרשות הרבים, או מרשות הרבים לתוכה, פטור, מפני שהיא כפרמלית:

שהרי נפרצה במלואה. ודוקא כשנפרצה קודם השבת, אבל אם נפרצה בשבת אפילו הקטנה מותרת. שכיון שהותרה למקלט שבת קודם שנפרצה הותרה לכולה שבת: חזר שנפרצה לרשות הרבים – שנפל הכותל הפונה לרשות הרבים במלואו או ביותר מעשר: חייב – דכרשות הרבים היא: פטור – אבל אסור, ללא רשות הרבים היא אלכא כרמלית. והלכה כחכמים:

רע"ב – (ג) הגדול מותר – להביא לו כלי בית שלמטה, ואין בני הקטן אוסרין עליו, דלגבי הגדול הך פרצה פתחא היא ושרי באותן גופים העודפים מעט מכאן ומעט מכאן כמעקה שסביב הגגות וחשיבא סתימה, וכגון שאין הפרצה יותר מעשר. אבל קטן אסור להביא לו כלי הבית, דבני גדול אסרי עליה שהרי נפרץ לו במלואו: הגדולה מותרת – בשביל הגיפופין שנשאר לה מכאן ומכאן הוא לה הך פרצה כפתח: והקטנה אסורה.

(א) חצר שגפריצה לרשות הרבים משתי רוחותיה, וכן בית שגפריץ משתי רוחותיו, וכן מבוי שגפריץ קורותיו או לחייו, מתרין באותה שבת ואסורין לעתיד לבוא, דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר, אם מתרין לאותה שבת, מתרין לעתיד לבוא. ואם אסורין לעתיד לבוא, אסורין לאותה שבת:

על מקום הפרצה, אבל אם התקרה פרושה על מקום הפרצה אין הפרצה אוסרת בבית לאמרינן פי תקרה יורד וסותם: מותרין לאותה שבת – הואיל והותר מקצתו: לעתיד לבא – לשבת הבאה: רבי יוסי אומר אם מותרין כו' – כלומר כשם שאסורין לעתיד לבא כך אסורין לאותה שבת. והלכה כר' יוסי, ולא אמרינן הותרה מקצת שבת הותרה

רע"ב – (ג) משתי רוחותיה – מרוח אחת שתופסת שתי רוחותיה, כגון שנפרצה בקרן זוית, אפילו אין צפרצה עשר אמות, הכא בקרן זוית לא חשיב כפתח, דפתחא בקרן זוית לא עבדי חנשי. ופרצה ביותר מעשר אפילו מרוח אחת אוסרת: וכן בית שנפרץ משתי וכו' – שנפרץ בקרן זוית ונפל קצת מכותל זה וקצת מכותל זה ואין התקרה פרושה ומתוחה

חק לישראל – פרשת בחוקותי יום ב'

הותרה כולה. אצל מקום שהיו צו מחילות קודם השבת ונפרצו מחילותיו בשבת לא אמרינן ציה הואיל והותרה מקלפת שבת הותרה כולה:

(ד) הַבּוֹנֵה עֲלֶיהָ עַל גְּבֵי שְׁנֵי בָתִּים, וְכֵן גְּשָׁרִים הַמְּפֹלְשִׁים, מְטִלְטֵלִין תַּחְתֵּיהֶן בְּשִׁבְתָּ, דְּבָרֵי רַבֵּי יְהוּדָה. וְחֻכְמִים אוֹסְרִין. וְעוֹד אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה, מְעַרְבִין לְמַבּוּי הַמְּפֹלֵשׁ. וְחֻכְמִים אוֹסְרִין:

מלמטה בשני האלדלים: מערבין למבוי המפולש – הואיל ואיכא שתי מחילות, דקסבר מבוי שיט לו שתי מחילות מדאורייתא הוי רשות היחיד. ואין הלכה כרבי יהודה:

כולה אלא לענין עירוב, שדבר שהותר על ידי עירוב למקלפת שבת, ונולד צאותה שבת דבר שהיה ראוי שעל ידו יתצטל העירוב, אין העירוב בטל, שכיון שהותרה מקלפת שבת

רע"ב – (7) על גבי שני בתים – והס בשני כדי רשות הרבים: מטלטלין – תחת העליה, דפי תקרה מכאן ומכאן יורד וסותם: וכן גשרים המפולשים – ויש להם מחילות

גמרא – עירובין דף ק' ע"ב

אמר רמי בר אבא אמר רב אסי אסור לאדם שיהלך על גבי עשבים בשבת משום שנאמר ואץ ברגלים חוטא תני חדא מותר לילך על גבי עשבים בשבת ותניא אידך אסור לא קשיא הא בלחים הא ביבשים.

ואמר רמי בר חמא אמר רב אסי אסור לאדם שיכוף אשתו לדבר מצוה שנאמר ואץ ברגלים חוטא ואמר רבי יהושע בן לוי כל הכופה אשתו לדבר מצוה הויין לו בנים שאינן מהוגגין אמר רב איקא בר חיננא מאי קראה גם בלא דעת נפש לא טוב תניא נמי הכי גם בלא דעת נפש לא טוב זה הכופה אשתו לדבר מצוה.

דאמר רבי חייא מאי דכתיב מלפנו מבהמות ארץ ומעוף השמים יחכמנו מלפנו מבהמות זו פרידה שכורעת ומשתנת מים ומעוף השמים יחכמנו זה תרנגול שמפייס ואחר כך בועל אמר רבי יוחנן אילמלא לא ניתנה תורה היינו למידין צניעות מחתול וגזל מנמלה ועריות מיונה דרך ארץ מתרנגול שמפייס ואחר כך בועל ומאי מפייס לה אמר רב יהודה אמר רב הכי קאמר לה זביננא לך זיגא דמטו לך עד כרעיק לבתר הכי אמר לה לישמטתיה לכרבלתיה דההוא תרנגולא אי אית ליה ולא זביננא לך::

רש"י על הגמרא

נפל שכב: גם בלא דעת – רישא דהאי קרא אץ ברגלים הוא: נפש לא טוב – לא טובים הבנים הנעשים בלא דעת האשה, שהיה בעלה אץ ברגלים: מלפנו – מלמדנו: מבהמות ארץ – שנתן בהם חכמה להורות

ואץ ברגלים חוטא – אלמלא הלך נמי חטא קרי ליה, והכא איכא חטא שתולש עשבים: לחים – אסור, דהוי תולש יבשין כתלושין דמי: לדבר מורה – תשמיש: ברגלים – לשון תשמיש, לכתיב (שופטים ה) בין רגליה כרע

חק לישראל – פרשת בחוקותי יום ב'

אחת גוזלת מאכל חברתה: ועריות מיונה – שאינו נזקק אלא לבת זוגו: זיגא – מלבוש שקורין קוט"ה: לבתר הכי – לאחר צעילה, שמנענע וכופף ראשו לה לארץ: אי אית ליה – צמה ליקח:

לנו: שמפיים – הולך ופוסט כנפיו, והוא פיוס כדאמר לקמן, שאומר לה לקנות מלבוש שמגיע לארץ: אניעות מחתול – שאינו מטיל רעי בפני אדם, ומכסה אורתו: וגזל מנמלה – דכתיב (משלי ו) (אגרה) בקיץ לחמה ואין

זוהר – בחוקותי דף קיג' ע"ב

וּנְתַתִּי שְׁלוֹם בְּאַרְצְךָ וּשְׁכַבְתֶּם וְאִין מַחְרִיד וְגו' (ויקרא כ"ו). רבי יוסי פתח, רגזו ואל תחטאו וגו' (תהלים ד). רגזו ואל תחטאו, האי קרא אוקמוה, דבעי בר נש לארְגָזא יצד טוב על יצד הרע, וּשְׁפִיר. אָבֵל בְּשַׁעֲתָא דְרַמְשׁ לִילְיָא, וּבֵר נֶשׁ שְׂכִיב עַל עַרְסִיהּ, כְּמָה גְרָדִינִי נְמוּסִין מִתְעַרְוִין בְּעֵלְמָא, וְאֶזְלִין וְשָׂאֲטִין, וּבְנִי נֶשׂא בְּעָאן לְאִתְרַגְזָא מִקְמִיהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְלִדְחֻלָּא מְנִיָּה, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח נַפְשִׁיהּ בְּגוֹיָהּ, וְיִשְׁתַּזִּיב מְנִיָּיהּ. וְיִבְעִי לִיהּ לְבַר נֶשׁ, דְּלֹא יִפִּיק מְנִיָּיהּ מִלָּה בְּפוּמִיהּ. בְּגִין דְּלֹא יִתְעַר לְהוּ לְגַבִּיהּ, וְלֹא יִשְׁתַּכַּחוּן בְּהַדִּיהּ. הָדָא הוּא דְכָתִיב אִמְרוּ בְּלִבְבְּכֶם עַל מִשְׁכַּבְּכֶם וְדַמּוּ סֵלָה. דְּלֹא יִפִּיק מְנִיָּיהּ מִלָּה מְפוּמִּיהּ:

תא חזי, בשעתא דאשתכחו ישראל זכאין קמי קודשא בריך הוא, מה כתיב, וּנְתַתִּי שְׁלוֹם בְּאַרְצְךָ. האי לעילא. דאיתי קודשא בריך הוא לאתחברא בכנסת ישראל. בדין ושכבתם ואין מחריד. מאי טעמא. בגין והשפתי חיה רעה מן הארץ. (דף קי"ד ע"א) דא חיה דזינא בישא לתתא. ומאי איהי. אגרת בת מחלת, היא, וְכָל סִיעָתָא דִּילָהּ. האי בליליא. ביממא, בְּנִי נֶשׂא דָּאֲתוּ מִסְטְרָהָא דָּא, הָדָא הוּא דְכָתִיב, (ויקרא כ"ו) וְחָרֵב לֹא תַעֲבֹד בְּאַרְצְכֶם:

רבי אבא אמר, הא אוקמוה דאפילו חרב של שלום, כגון פרעה נכה. אָבֵל וְחָרֵב לֹא תַעֲבֹד, דָּא סִיעָתָא דִּילָהּ. והשפתי חיה רעה, דְּלֹא תִשְׁלֹט בְּאַרְעָא, וְאִפִּילוּ הַעֲבָדָה בְּעֵלְמָא לֹא תַעֲבֹד עֲלֵיכוּ, וְאִפִּילוּ חָרֵב דְּשָׂאָר עֲמִין, וְאִפִּילוּ בְּרַ נֶשׁ מְזִינָא, לֹא יַעֲבֹד עֲלֵיכוּ:

הלכה – הרמב"ם תפילה פרק ה'

(ד) תקון הגוף כיצד כשהוא עומד בתפלה צריך לכון את רגליו זו בעד זו ונותן עיניו למטה כאילו הוא מביט לארץ ויהיה לבו פנוי למעלה כאילו הוא עומד בשמים ומניח ידיו על לבו כפותין הימנית על השמאלית ועומד כעבד לפני רבו באימה ביראה ופחד ולא יניח ידיו על חלציו:

(ה) תקון המלבושים כיצד מתקן מלבושיו תחלה ומציין עצמו ומחדר שנאמר השתחוה לה' בהדרת קדש ולא יעמוד בתפלה באפונדתו ולא בראש מגולה ולא ברגלים מגולות

חק לישראל – פרשת בחוקותי יום ב'

אם דרך אנשי המקום שלא יעמדו בפני הגדולים אלא בבתי הרגלים ובכל מקום לא יאחזו תפילין בידו וספר תורה בזרועו ויתפלל מפני שלבו טרוד בהן ולא יאחזו כלים ומעות בידו אבל מתפלל הוא ולולב בידו בימות החג מפני שהוא מצות היום היה משוי על ראשו והגיע זמן תפלה אם היה פחות מארבעה קבין מפשילו לאחוריו ומתפלל בו היה ארבעה קבין מניחו על גבי קרקע ואחר כך יתפלל דרך כל החכמים ותלמידיהם שלא יתפללו אלא כשהן עטופים:

(ו) תקון המקום כיצד יעמוד במקום נמוך ויחזיר פניו לכותל וצריך לפתוח חלונות או פתחים כנגד ירושלים כדי להתפלל כנגדן שנאמר וכיין פתיחן ליה בעיליתיה וגו' וקובע מקום לתפלתו תמיד ואין מתפלל בחורבה ולא אחורי בית הכנסת אלא אם כן החזיר פניו לבית הכנסת ואסור לישוב בצד העומד בתפלה או לעבור לפניו עד שירחיק ממנו ארבע אמות:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גר גבריאלי בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה
בת שמואלה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.